

«Тасдиқ мекунам»

Ректори МДТ «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода», номзади илмҳои филологӣ

 Назарзода М.М.
«30» 05 соли 2025

ХУЛОСАИ

кафедраи китобхонашиносӣ ва библиографишиносии Муассисаи давлатии таълимии “Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода” ба диссертатсияи Нодирзода Сайзароб Сайали дар мавзуи «Таҳаввул ва рушди равандҳои библиографияи тоҷик дар замони Шуравӣ (1960-1990): дастовардҳо ва мушкилот» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯйи ихтисоси 6D091000–Кори китобдорӣ (6D091001 – Китобхонашиносӣ, библиографишиносӣ ва китобшиносӣ).

Диссертатсия дар мавзуи **«Таҳаввул ва рушди равандҳои библиографияи тоҷик дар замони Шуравӣ (1960-1990): дастовардҳо ва мушкилот»** дар кафедраи китобхонашиносӣ ва библиографишиносии Муассисаи давлатии таълимии «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода» иҷро шудааст.

Маълумоти мухтасар оид ба довталаб. Нодирзода Сайзароб Сайали сроли таввалудаш 16.05.1991, соли 2015 факултети китобдорӣ ва иттилоотшиносии Муассисаи давлатии таълимии “Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода”-ро аз рӯйи ихтисоси «Китобхонашиносӣ ва китобшиносӣ» хатм намудааст.

Аз соли 2016 то соли 2017 дар Муассисаи давлатии таълимии «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода» дар зинаи магистратура таҳсил кардааст. Аз моҳи сентябри соли 2018 то соли 2021 дар Донишкада дар зинаи доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯйи ихтисоси 6D091000 – Кори китобдорӣ (6D091001 – Китобхонашиносӣ, библиографишиносӣ ва китобшиносӣ) таҳсил карда, онро хатм кардааст.

Айни замон Нодирзода Сайзароб Сайали ба сифати директори Муассисаи давлатии «Агентии миллии созмони байналмиллалӣ рақамгузории стандарти китоб-Хонаи китоби Тоҷикистон» фаъолият дорад.

Роҳбари илмӣ: Шосаидзода Сафар Ҳасан, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи китобхонашиносӣ ва иттилоотшиносӣ Муассисаи давлатии таълимии «Донишқадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода».

Мавзуи диссертатсия дар ҷаласаи Шурои олимони Донишқадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода санаи 15-уми октябри соли 2018, протоколи №2 тасдиқ карда шудааст.

Диссертатсияи Нодирзода Сайзароб Сайали дар маҷлиси муштараки кафедраи китобхонашиносӣ ва библиографишиносӣ ва кафедраи бойгониишиносӣ Донишқадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода муҳокима шуда, ба ҳимоя тавсия шудааст.

Аз натиҷаи муҳокимаи диссертатсияи Нодирзода Сайзароб Сайали дар мавзуи «Таҳаввул ва рушди равандҳои библиографияи тоҷик дар замони Шуравӣ (1960-1990): дастовардҳо ва мушкилот» кафедраи китобхонашиносӣ ва библиографишиносӣ ҳулоса зеринро қабул кард:

ҲУЛОСА

1. Мавзӯ ва мундариҷаи таҳқиқоти диссертатсионии Нодирзода Сайзароб Сайали дар мавзуи «Таҳаввул ва рушди равандҳои библиографияи тоҷик дар замони Шуравӣ (1960-1990): дастовардҳо ва мушкилот», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯи ихтисоси 6D091000 – Кори китобдорӣ (6D091001 – Китобхонашиносӣ, библиографишиносӣ ва китобшиносӣ) ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси 6D091000 – Кори китобдорӣ (6D091001 – Китобхонашиносӣ, библиографишиносӣ ва китобшиносӣ): зербанди 1.2-уми банди 3 - Библиографишиносӣ: назарияи иттилооти библиографӣ, таърих ва таърихнигорӣ фаъолияти библиографӣ, фаъолияти библиографияи китобхонаҳо, ташкили дастгоҳи маълумотдиҳӣ-библиографӣ, услуби таҳияи дастурҳои библиографӣ, услубҳои хизматрасонии библиографӣ, марказҳои библиографӣ, вазифа ва самтҳои асосии корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ; Зербанди 2.7-уми банди 3 - Методологияи таҳқиқот дар кори китобдорӣ ва ҷанбаҳои методологияи фаъолияти китобдорӣ-библиографӣ, китобшиносӣ; Зербанди 2.9-уми банди 3 - Таҳқиқоти муқоисавӣ дар китобхонашиносӣ, библиографишиносӣ ва китобшиносӣ мутобиқат мекунад.

2. Мавзуи таҳқиқоти диссертационии Нодирзода Сайзароб Сайали ба «Самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ ва илмию техникӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025» (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми сентябри соли 2020, №503), принсипҳои асосии рушди «Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» (қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1.12.2016, № 636), «Нақшаи чорабиниҳои Барномаи давлатии рушди муассисаҳои фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025» (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.04.2021, № 115) робитаи мустақим дошта, ба раванди амалисозии ҳадафҳои асосии асноди мазкурӣ стратегӣ мусоидат менамояд.

3. Мавзуи таҳқиқотии диссертатсияи мазкур ба яке аз мавзуҳои муҳимми библиографияшиносии ватанӣ – фаъолияти марказҳои библиографии Тоҷикистони шуравӣ бахшида шудааст. Муҳим будани таҳқиқи мавзӯи мазкур боз дар он зоҳир мегардад, ки мавриди омӯзишу баррасӣ қарор гирифтани таҷрибаи фаъолияти библиографии китобхонаҳо ва марказҳои библиографӣ дар солҳои 1960-1990-уми асри XX барои асосноксозии таърихи пайдоиш, марҳилаҳои инкишофи назария ва амалияи библиографияи тоҷик шароит фароҳам оварда, ҷиҳати муайяну мушаххас намудани мушкилоту дастовардҳо ва дурнамои рушди он мусоидат менамояд.

4. Таҳқиқи вазъи пажӯҳиши мавзуи интихобшуда нишон дод, ки то кунун дар илми таърихи библиографияи тоҷик таҳаввулу рушди равандҳо ва мушкилоту дастовардҳои библиографияи тоҷик дар солҳои 1960-1990-уми асри XX мавриди омӯзиши ҳамаҷониба қарор нагирифтааст. Илова бар ин, аксарияти асарҳои доир ба мавзӯ аз ҷиҳати мазмуну муҳтаво кӯҳна шуда, ба талабот ҷавоб намедиханд. Аз ин рӯ, таҳқиқи марҳилаҳои инкишофи библиографияи тоҷик дар солҳои 1960-1990-ум саривақтӣ буда, барои муайян намудани дурнамои рушди библиография чӣ аз ҷиҳати иҷтимоӣ ва чӣ аз ҷиҳати таърихӣ аҳамияти илмию амалиро доро мебошад.

5. Таҳқиқоти диссертатсионӣ дар замина ва бо риояи принсипҳои методологии таҳқиқи илмӣ, асосноксозии муқаррароти ибтидоии назариявӣ, таҳлили таҷрибаи марказҳои библиографӣ дар замони шуравӣ дар алоқамандии он бо дастовардҳои амалияи китобдорӣ дар самти библиографияи тоҷик, кофӣ ва бозғаймӣ будани сарчашмаҳои мавриди истифода, истифодаи самараноки услубҳои озмоишӣ, натиҷагирии ҳадафманд аз натиҷаҳои таҳқиқоти назаривӣ ва эмпирикӣ, мутобиқати муқаррароту хулоса ва тавсияҳои илмӣ ба эҳтиёҷоти

имрӯза ва ояндаи китобхонаҳо ва марказҳои библиографӣ дар Тоҷикистон анҷом дода шудааст.

Мақсади асосии таҳқиқоти диссертатсионии Нодирзода Сайзароб Сайали таҳқиқи таҳаввул ва рушди равандҳои библиографияи тоҷик дар солҳои 1960-1990 ва муайяномаи дурнамои рушди он дар замони ҳозира.

Барои ноил гардидан ба ин ҳадаф диссертант **вазифаҳои зеринро** иҷро кардааст:

- омӯзиши заминаҳои ташаккул, рушд ва таҳаввули библиографияшиносии тоҷик дар даврони шуравӣ (солҳои 1960-1990);
- таҳлили маҳсулоти библиографии дар солҳои 1960-1990 интишорёфта ва таснифи он аз рӯи мазмун, намуд, шакл ва жанри дастурҳои библиографӣ;
- таҳқиқи заминаҳои таҳаввул ва рушди библиографияи давлатии тоҷик дар солҳои 1960-1990;
- омӯзиши давраҳои эҳё ва инкишофи библиографияи илмӣ-ёрирасони тоҷик;
- таҳқиқи самтҳои асосии рушди библиографияи тавсиявии тоҷик дар замони шуравӣ;
- ҷамъоварӣ, коркард ва мураббаъсозии нишондиҳандаи библиографии тарҷеии «Библиографияи библиографияи Тоҷикистон дар солҳои 60-90-уми асри XX»;
- муайян намудани камбудию норасоиҳо ва таҳияи тавсияномаҳо ҷиҳати омӯзиши минбаъдаи мавзӯ.

Объекти таҳқиқоти Нодирзода Сайзароб Сайали библиографияи тоҷик дар нимаи дуюми асри XX, ба шумор рафта, мавзӯи онро – равандҳои таҳаввул ва рушди библиографияи тоҷик дар замони шуравӣ (солҳои 1960-1990) ташкил медиҳад.

Дар ҷараёни таҳқиқи мавзӯ ва санҷиши фарзияҳои ибтидоӣ диссертант аз ҷумла, методҳои таҳлили назариявии таърихӣ ва синтези сарчашмаҳои (омӯзиш ва натиҷагирӣ аз осори илмӣ) библиографияшиносӣ ва иттилоотшиносӣ оид ба мавзӯ; омӯзиш, таҳлил, муқоиса ва ҷамъбасти ҷаъолияти марказҳои библиографӣ, аз ҷумла дар самти таҳияи интишори дастурҳои библиографӣ, таҳлилу ҷамъбасти далелҳои илмӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, барномаву дарсномаҳои таълимӣ ва дастурҳои методӣ; мушоҳидаи илмӣ, суҳбат бо коршиносон ва мутахассисон, ҷамъбасти хулосаи коршиносон, таҳлили сифатӣ ва шуморавии маводи омӯрӣ ва методҳои махсуси соҳаи библиографияшиносӣ: пажӯҳиши библиографӣ, библиографиянамоӣ, гурӯҳбандии библиографӣ ва ахборотдиҳии

библиографӣ истифода бурда, таҳқиқотро тӯли солҳои 2018-2024 ба анҷом расонидааст.

Навгонии илмӣ таҳқиқоти Нодирзода Сайзароб Сайали аз он иборат аст, ки дар он бори аввал дар заминаи доираи васеи маводи бойгонӣ, маъхазҳои ҷопӣ ва теъдоди зиёди асарҳои библиографӣ, равандҳои таҳаввул ва рушди библиографияи тоҷик дар солҳои 1960-1990 таҳқиқ ва раёбандӣ карда шудааст. Илова бар ин, ҷиҳати ҳалли масъалаҳои дар таҳқиқот тарҳрезӣшуда, теъдоди зиёди адабиёти ҷопӣ ва маводи интишорнаёфта мавриди ҷамъоварӣ, коркард ва омӯзиш қарор дода шудааст, ки бештари онҳо бори нахуст аз нигоҳи илмӣ баррасӣ гардидаанд. Ҳамчунин дар баробари дастовардҳо камбудиву мушкилоти ҷойдошта дар фаъолияти библиографияи китобхонаҳо ва марказҳои библиографӣ низ баррасӣ ва роҳҳои ҳали он барои рушди минбаъдаи библиография дар шароити соҳибистиклолии Тоҷикистон муайян ва тавсияҳои мушаххас таҳия ва пешниҳод карда шудаанд.

Диссертант **нуктаҳои асосии** зеринро ба дифоъ пешниҳод кардааст:

– асоснок намудани библиографияшиносӣ ҳамчун илмӣ мустақил, ки дар давраи таҳқиқшаванда масъалаҳои рушди самтҳои афзалиятноки библиография: созмондиҳии дастгоҳи маълумотию библиографӣ, услуби таҳияи навъу шакл ва жанрҳои мухталифи дастурҳои библиографӣ, роҳандозии ҳадамоти маълумотӣ-библиографӣ, иттилоотӣ-библиографӣ, тавсиявӣ-библиографӣ ва омӯзишу тарғиби донишҳои библиографро мавриди омӯзиш, баррасӣ ва таҳлил қарор додааст;

– дастовардҳои назарраси рушди библиографияи тоҷик дар солҳои 1960-1990 аз бисёр ҷиҳат ба омилҳои зерин: зиёдшавии теъдоди нашри китоб ва матбуоти даврӣ; таъсиси китобхонаҳои нав ва роҳандозии низоми нави марказонидани китобхонаҳо; афзудани эҳтиёҷоти иттилоотии ҷомеа; вусъат ёфтани фаъолияти марказҳои библиографӣ ва шӯъбаҳои библиографияи китобхонаҳо; тайёр кардани мутахассисони баландихтисос дар муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбии соҳаи китобдорӣ дар ҷумҳурӣ ва берун аз он; созмондиҳии курсҳои тақмили ихтисос, бозомӯзӣ ва семинарҳои омӯзишӣ, робитаи ногузастанӣ доранд;

– таҳаввул ва рушди Палатаи давлатии китобҳои Тоҷикистон (минбаъд ПДКТ) мавриди таҳқиқ ва омӯзиш қарор дода шуда, функсияи он аз ҷиҳати назарӣ ва илмӣ-методӣ асоснок карда шудаанд;

– муҳиммияти ва аҳамияти баргузориҳои экспедитсияҳои илмӣ, ҷиҳати ҷамъоварӣ, коркарди адабиёти дастрасшуда ва дар заминаи он таҳияи дастурҳои нави библиографияи ҷопӣ ва электронӣ, ки бо сабабҳои айниву

зеҳнӣ он осори ҷопӣ дар силсилаи дастурҳои библиографии ҷорӣ ва тарҷеи Палатаи давлатии китобҳои Тоҷикистон шомил нашудаанд заурияти аввалиндараҷа пайдо мекунад;

– таҷрибаи ғании марказҳои библиографӣ, аз қабилӣ КМТ, КМИ ба номи И. Ганди АМИТ, ҚДБҶ ба номи М. Миршакар, ҚҶИТТ, Китобхонаи давлатии патентно техникаӣ ва китобхонаҳои илмӣ мактабҳои олии ҷумҳурӣ мавриди омӯзиш ва хулосагирӣ қарор дода шуда, ҷойгоҳ ва саҳми бузурги онҳо дар таҳаввул ва рушди библиографияи илмӣ-ёрирасон ва тавсиявӣ баррасӣ ва собит шудааст;

– шартҳои муҳимми таҳаввул ва рушди минбаъдаи библиографияи тоҷик, ки аз бисёр ҷиҳат ба тақвияти заминаҳои моддиву техникаи муассисаҳои библиографӣ, бо мутахассисони баландхаттос таъмин кардани марказҳои библиографӣ ва шуъбаҳои библиографии китобхонаҳо, тақмили сохтор ва зиёд намудани теъдоди нашри дастурҳои библиографӣ бо дарназардошти эҳтиёҷоти китобхонаҳо ва марказҳои иттилоотӣ, роҳандозии нашри дастурҳои библиографии электронӣ ва тарғиби онҳо тавассути шабакаҳои интернетӣ вобастагии зич доранд.

Аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқоти анҷомдодаи Нодирзода Сайзароб Сайали аз он иборат аст, ки фаъолияти библиографии китобхонаҳо ва марказҳои библиографӣ махсусан библиографияи тавсиявӣ дар солҳои 1960-1990 нисбат ба дигар навъҳои библиографияи тоҷик рушд намуда, дар қонеъ гардонидани ниёзҳои иттилоотии оммаи васеъи хонандагон, хизматрасонии библиографӣ, тарғиби адабиёт ва роҳҳои самарабахши роҳбари ба хониш саҳми муносиб гузоштааст, ки ин сабақи таърихӣ омили муҳими рушди библиографияи тоҷик дар замони соҳибистиқлолӣ мебошад. Натиҷаи таҳқиқот дар шакли пешниҳоду хулосаҳои илмӣ манзури олимон, мутахассисон ва китобдорони ҷумҳурӣ гардида, ҳангоми навиштани рисолаҳои ҷамъбасти оид ба таърихи библиографияи тоҷик, дарсномаву барномаҳои таълимӣ барои донишҷӯёни факултети китобдорӣ ва иттилоотшиносӣ, таҳияи концепсияҳо, барномаҳои рушд ва лоиҳаҳои давлатӣ, мавриди истифода қарор мегирад. Натиҷаҳои таҳқиқот, инчунин дар иҷрои корҳои илмӣ-таҳқиқотии олимону мутахассисон, унвонҷӯёну донишҷӯён ба сифати манбаи муҳимми илмӣ хизмат намуда, ба фаъолияти омӯзгорӣ, аз ҷумла хондани лексияҳо ва баргузори дарсҳои амалӣ аз фанҳои таълимӣ: «Библиографияшиносӣ», «Таърихи библиографияи тоҷик», «Услубии таҳияи дастурҳои библиографӣ» мусоидат менамояд.

Диссертатсия ба ҳимоя аввалин бор пешниҳод карда мешавад. Муҳтавои таҳқиқ, мундариҷа ва натиҷаҳои асосии таҳқиқоти Нодирзода Сайзароб дар 21 мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 1 дастури таълимӣ (дар ҳаммуаллифӣ) ва 2 дастури библиографӣ интишор ёфта, ба мавзуи таҳқиқ иртиботи мустақим доранд ва муҳтавои асосии диссертатсия, инчунин авторефератро инъикос мекунанд.

I. Таълифоти муаллиф дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

[1-M]. Надиров, С. Инъикоси осори Пешвои миллат дар нишондиҳандаҳои библиографӣ [Матн] / С. Надиров, Қ. Абдурахимзода // Идоракунии давлатӣ. – 2020. – № 3 (47). – С. 243-252. ISSN 2664-0651

[2-M]. Надиров, С. Марҳилаҳои рушди библиографияи тавсиявӣ дар Тоҷикистон [Матн] / С. Надиров // Паёмномаи фарҳанг. – 2021. – № 1 (53). – С. 43-55. ISSN 2306-6423

[3-M]. Нодирзода, С. Омилҳои инкишофи библиографияшиносии тоҷик [Матн] / С. Нодирзода // Паёмномаи фарҳанг. – 2022. – № 1(57). – С. 60-72. ISSN 2306-6423

[4-M]. Нодирзода, С. Рушди библиографияи илмӣ-ёрирасони тоҷик дар солҳои 1960-1990 [Матн] / С. Нодирзода, С. Шосаидзода // Паёми донишқадаи забонҳо. – 2022. – № 3(47). – С. 174-181. ISSN 2226-9355

[5-M] Нодирзода, С. Библиографияи Тоҷикистон: вазъ ва дурнамо [Матн] / С. Нодирзода // Паёми Китобхонаи миллӣ. – 2024. – № 3 (7). – С. 141-148. ISSN 2959-7803

II. Дастурҳои таълимию методӣ ва библиографӣ

[6-M]. Омӯзиши Таснифоти дахгонаи универсалӣ: дастури таълимӣ [Матн] / мураттибон: С. Надиров, Г. Маҳмудов, М. Зиёев; зери назари С. Надиров; муҳаррирон М. Баёнов, Ҳ. Амриддин. – Душанбе, 2021. – 136 с.

[7-M]. Библиографияи библиографияи Тоҷикистон: нишондиҳандаи библиографӣ (1960-1990) [Матн] / мураттиб С. С. Нодирзода; мух. Ш. Комилзода; зери назари С. Ҳ. Шосаидзода. – Душанбе: Аржанг, 2022. – 432 с.

[8-M]. Библиографияи матбуоти даврии тоҷик [Матн]: матбуоти маҳаллии Тоҷикистон дар солҳои 30-юми садаи XX / мураттиб С. Нодирзода; муҳаррир Ф. Аминов. – Душанбе, 2024. – 286 с.

III. Мақолаҳои муаллиф дар маҷмуаҳо ва нашрияҳои дигари илмӣ

[9-M]. Надиров, С. Таҳқиқи афкори библиографияшиносии тоҷик [Матн] / С. Надиров // Китобдорӣ. – №2-3 (08). – 2017. – С. 40-42.

[10-М]. Надиров, С. Библиографияи давлатии тоҷик дар солҳои 1960-1990 [Матн] / С.Надиров // Фарҳанг ва санъат. – 2019. – № 2. – С. 100-107. ISSN 2616-8944

[11-М]. Надиров, С. Назаре ба таърихи эҳёи хадамоти библиографӣ дар Тоҷикистон [Матн] // Масъалаҳои таҷдиди хадамоти библиографӣ дар фаъолияти кории китобхонаҳои Тоҷикистон: маводи конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ, 2-3 майи соли 2019 / мураттибон: Б. Бойзода, Г. Бутаева, У. Мирзоев. – Душанбе, 2019. – С.101-104.

[12-М]. Надиров, С. Эҳёи библиографияи давлатии тоҷик заминае дар рушди тарғиби осори фарҳанги миллӣ [Матн] // Масъалаҳои рушди фарҳанги миллӣ ва ҷаҳонишавӣ дар шароити соҳибистиклолии кишварҳои ИДМ: маводи конференсияи илмӣ-назариявии ҷумҳуриявӣ, 26-27 апрели соли 2019 / мураттиб Р. Амиров. – Душанбе, 2019. – С.536-544.

[13М]. Надиров, С. Библиография ва нақши он дар рушди фаъолияти ноширӣ [Матн] // Полиграфия: ҳолат ва рушди дурнамои он: маводи конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ, 13 апрели соли 2020 / Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи М. Осимӣ. – Душанбе, 2020. – С.334-337.

[14-М]. Надиров, С. Раванди ҷаҳонишавии фазои иттилоотии ҷомеа дар самти хадамоти китобдорӣ [Матн] // Татбиқи технологияи иттилоотию телекоммуникатсионӣ дар ташаккули Ҳукумати электронӣ ва саноатикунории кишвар: маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ, 7-уми майи соли 2020 / Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи М. Осимӣ. – Душанбе, 2020. – С.407-409.

[15-М]. Надиров, С. Рушди библиографинамоии осори Пешвои миллат дар даврони ҷаҳонишавӣ [Матн] // Нақши Пешвои миллат дар рушди фарҳанги миллӣ: маҷмӯаи мақолаҳои конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявӣ бахшида ба Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 13-уми ноябри соли 2020 / ДДФСТ ба номи М.Турсунзода. – Душанбе: Нури моҳтоб, 2020. – С.127-135.

[16-М]. Надиров, С. Ташаккулёбии библиографияи тавсиявӣ дар Тоҷикистон [Матн] // Фаъолияти китобдори дар Тоҷикистон: маҷмӯаи мақолаҳо. Китоби IX / мураттиб ва муаллифи пешгуфтор Қ. Б. Абдурахимзода; муҳаррир Ш. Комилзода. – Душанбе: Аржанг, 2020. – С. 334-325.

[17-М]. Надиров, С. Нақши библиографияи тавсиявӣ дар ташаккулёбии маънавияти ҷомеа [Матн] // Дастовардҳои соҳаи китобдорӣ дар 30 соли даврони Истиклолияти давлатӣ: маводи конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ, 25 юни соли 2021 / мураттибон: Т. Х. Холиқов, Г. Бутаева, З. Салимзода. – Душанбе, 2021. – С.186-190.

[18-М]. Нодирзода, С. Рисолати таърихӣ «Хонаи китоби Тоҷикистон» [Матн] // Библиографияшиносӣ ва китобшиносӣ дар Тоҷикистон: маҷмӯаи мақолаҳо. – китоби 4 / мураттиб С. Нодирзода; муҳаррир С. Пиров. – Душанбе, 2021. – С. 62-69.

[19-М]. Надиров, С. Из истории развития таджикской рекомендательной библиографии в 1960-1990 годы [Текст] // Россия – Таджикистан – Узбекистан: Молодежь и развитие духовной культуры общества: актуальные проблемы и перспективы их решения: сб. материалов междунар. науч. конф. / сост. Б. С. Сафаралиев, М. Р. Холов. – Душанбе, 2022. – С.369-378.

[20-М]. Нодирзода, С. Заминаҳои пайдоиш ва таҳаввули назария ва амалияи библиографияи тоҷик [Матн] // Библиографияшиносӣ ва китобшиносӣ дар Тоҷикистон: Маҷмӯаи мақолаҳо. – китоби 5 / Мураттибон С. Нодирзода, М. Баёнов; Муҳаррирон С. Пиров, О.Титова. – Душанбе, 2022. – С. 42-73.

[21-М]. Нодирзода, С. Дастовардҳои библиографияи тоҷик дар даврони Истиқлол [Матн] // Библиографияшиносӣ ва китобшиносӣ дар Тоҷикистон: Маҷмӯаи мақолаҳо. – китоби 6 / Мураттибон С. Нодирзода, М. Баёнов; Муҳаррирон М. Ҷураев, О.Титова. – Душанбе, 2023. – С. 18-26.

[22-М]. Нодирзода, С. Саҳми Хонаи китобҳои Тоҷикистон дар рушди библиографияи умумитарҷеӣи тоҷик [Матн] / С. Нодирзода // Паёми Китобхонаи милли. – 2023. – №4. – С. 94-106.

[23-М]. Нодирзода, С. Инъикоси адабиёти бачагона дар дастурҳои библиографии МД «АМ СБРСК – Хонаи китоби Тоҷикистон» [Матн] // Аниси кунҷи танҳои китоб аст: маводи илмӣ-методӣ барои созмондихандагони «Фестивали ҷумҳуриявӣи ҳафтаи китоби қудакону наврасони Тоҷикистон» / А. Саторова, Г. Азизова. – Душанбе, 2024. – С.106-114.

[24-М]. Нодирзода, С. Рақамгардонӣ ва бунёди бойгонии электронии нусхаҳои ҳатмӣи ватанӣ дар Хонаи китоби Тоҷикистон [Матн] / С. Нодирзода // Паёми Китобхонаи милли. – 2024. – № 1 (5). – С. 42-50.

Чустуҷӯ ва таҳлили амиқи сарчашмаҳои гуногун оид ба мавзӯ, таҳияву асосноксозии илмӣи нуктаҳои муҳимтарини мавзӯ, муайян намудани объекту предмет, мақсаду вазифаҳои таҳқиқот, ташкилу баргузории қори озмоишӣ-таҷрибавӣ, коркарду ҷамъбаст ва тафсири илмӣи натиҷаҳои он маҳсули ҷандинсола ва бевоситаи фаъолияти илмӣю таҳқиқотӣи муаллиф мебошад. Дар робита ба объекти таҳқиқот аввалин маротиба навҳои гуногуни дастурҳои библиографияи тӯли солҳои 1960-1990

нашршударо чамъоварӣ намуда, дар шакли феҳристи мукамал мураттаб сохта нашр намудааст, ки он аз 5 боб, 6 фасл ва 52 зерфасл иборат буда, 1730 маводи библиографиро ба забонҳои тоҷикӣ ва русӣ фаро мегирад. Инчунин чамъбасти натиҷаҳои таҳқиқот, аз қабili хулосаҳои асосии илмии диссертатсия, муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва тавсияҳои ҳислати назариявӣ амалидошта бевосита аз ҷониби муаллиф мустақилона баррасӣ ва исбот шудаанд, ки он **саҳми шахсии муаллифи диссертатсия** махсус меёбад.

Нуктаҳои асосӣ ва натиҷаҳои таҳқиқот дар конференсияҳои ғуноғуни илмӣ назариявӣ ва илмӣ амалии сатҳи байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ, донишқадавӣ, семинарҳо ва мизҳои мудаввар баррасӣ ва тасвир гардиданд.

Дар натиҷаи муҳокимаи рисолаи илмӣ Нодирзода Сайзароб Сайали дар мавзӯи «Таҳаввул ва рушди равандҳои библиографияи тоҷик дар замони Шуравӣ (1960-1990): дастовардҳо ва мушкилот» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯи ихтисоси 6D091000 – Кори китобдорӣ (6D091001 – Китобхонашиносӣ, библиографишиносӣ ва китобшиносӣ) кафедра хулосаи зеринро қабул кард:

Диссертатсияи мазкур таҳқиқоти илмӣ анҷомёфта буда, дорои арзиш ва аҳаммияти назарӣ амалӣ ва навгонии илмӣ мебошад. Муаллиф пажӯҳиши густурда ва муфассалро мустақилона анҷом додааст, ки он барои минбаъд идома бахшидани пажӯҳишҳо дар самти фаъолияти марказҳои библиографӣ дар Тоҷикистон мусоидат мекунад.

Ҳамин тавр, диссертатсияи Нодирзода Сайзароб Сайали дар мавзӯи «Таҳаввул ва рушди равандҳои библиографияи тоҷик дар замони Шуравӣ (1960-1990): дастовардҳо ва мушкилот» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯи ихтисоси 6D091000 – Кори китобдорӣ (6D091001 – Китобхонашиносӣ, библиографишиносӣ ва китобшиносӣ) дар сатҳи баланди илмӣ таълиф шуда, таҳқиқоти илмӣ баанҷомрасида буда, ба талаботи бандҳои 21, 27, 28, 31, 33, 34, 35, 38, 39, 40, 41, 42-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 (тағйру илова бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023 №295) ба тасвир расидааст, ҷавобгӯ мебошад ва ба ҳимоя пешниҳод карда мешавад.

Хулоса, дар ҷаласаи васеи муштараки кафедраи китобхонашиносӣ ва библиографишиносӣ ва кафедраи бойгонии Муассисаи

давлатии таълимии «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода» қабул карда шудааст.

Дар ҷаласа иштирок доштанд 13 нафар, аз ҷумла Суфизода Ш.З., д.и.ф., профессор, Шосаидзода С.Ҳ., н.и.п., дотсент, Комилзода Ш., н.и.п., дотсент, Мамадазимова М. н.и.т., дотсент, Маҳмудов Г.Б., дотсент, Раҷабзода С.С., н.и.т., Шарофудинов С., н.и.т., дотсент, Ҷалолов Б. н.и.фарҳангшиносӣ, муаллимони калон Зафари Ш., Холмуродов Д., Равшанова Н., Ҷамолова Ҳ., Наботов Ш.

Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» – 13 нафар, «муқобил» – нест, «бетараф» – нест, протоколи кафедра № 9 аз 12 майи соли 2025.

Раиси маҷлис, номзади илмҳои таърих,

дотсент, мудири кафедраи бойгонии МДТ

«ДДФСТ номи Мирзо Турсунзода»

Мамадазимова М.

Котиби ҷаласа, мудири кафедраи китобхонашиносӣ

ва библиографиносӣ, дотсент

Маҳмудов Г.

Имзоҳои Мамадазимова М. ва Маҳмудов Г. тасдиқ мекунам:

Сардори шуъбаи кадрҳо

ва корҳои махсуси МДТ «ДДФСТ номи

Мирзо Турсунзода»

Ҳомидова З.Ҳ.

Маълумот барои тамос:

Нишони: 734032, ш. Душанбе, кӯчаи Борбад, 73^а.

МДТ «ДДФСТ номи Мирзо Турсунзода».

Тел.: +992 372 2311827

Сомона: www.ddst.tj